

Verbraucherzentrale Südtirol
Centro Tutela Consumatori Utenti

*Die Stimme der VerbraucherInnen
La voce dei consumatori*

Centro Tutela Consumatori Utenti

Via Dodiciville 2

39100 Bolzano

Tel. 0471 975597

info@verbraucherzentrale.it

Telegram cunsumadëures setember/utober 2014

Le ciüciastöp ciafa n'etichëta nöia

Dal 01.09.2014 inant po i consumadus confrontè plü saurì i ciüciastöp, ajache al vëgn metü sö te döt' Europa na etichëta apostata, sciöche pro les mascinnns da lavè por podèi confrontè plü saurì. Al ne vëgn nia ma dè dant l'adoranza de strom, mo incè les emisciuns, le volum, le crabal y la prestaziun. Les etichëtes d'EU nöies vel por düc i aparac nüs metüs söl marcé y dal 2015 inant incè por le comerz online.

- Al mëss gnì dè dant le produtur y l'inom dl model.
- Les classes dala A ala G sön l'etichëta conzed da ciafè sö debota le consum d'energia. I aparac olache an sparagna deplü à na A, chi che consuma deplü na G. Le consum de strom vëgn calcolè fajon referimënt a n apartamënt de 87 mq, olache an adora le ciüciastöp 50 iadi te n ann. Danter na tlassa energetica y l'atra él pro i ciüciastöp 6 kWh. La desfarënzia danter les tlasses A y G é porchël de 36 kWh. Da setëmber dl 2017 röiel laprò les tlasses d'energia A+++ , A++ y A+.
- Le volum vëgn dè dant te dezibel. Da setëmber dl 2017 ne po i ciüciastöp nüs nia avèi plü co 80 dezibel (por ejëmpl sciöche n fönn).
- Incè la reimisciun d'aria tl ambiënt vëgn dada dant te tlasses da A (la miù) a G (la plü stleta). An po porchël odèi tan nëta che l'aria de desciaria é. Chësc é por ejëmpl important por che che à n'alergia al stöp de ciasa.
- Incè la tlassa de faziun vëgnel dè dant sön le label da A (la miù) a G (la plü stleta) y plü avisa sides por func dürs che incè por i tapec.

Telecom Italia: la tasa de coliamënt („scatto alla risposta“) vëgn tuta jö

Mo porchël s'alza la tasa de basa de un 1 euro al mëis, y la tarifa de basa vëgn radoplada...

Dal 1. de novëmber dl 2014 s'alza la tasa de basa fissa dla Telecom Italia da 17,54 euro a 18,54 euro. La tasa de coliamënt de 5,04 cent a telefonada toma demez, mo porchël vëgnel alzè la tarifa de basa por

les telefonades nazionales da 5,04 cent a 10 cent. Les telefonades é do le pröm menüt dui iadi tan céres co denant.

Ći che sona naôta bun é pordërt n bel aumënt dla tarifa por düc chi che telefonëia püch y n'è nia na tarifa „all-inclusive“, por ej. n ADSL-Flat cun laprò dotes les telefonades nazionales. Ara se trata dantadöt de jënt vedla che chërda sö püch y n'è sovënz nia n coliamënt a internet. Bele ségn, dan l'aumënt, é la tassa de basa le cost plü alt dl cunt.

Imprësc bun marcé por cumprè la pröma cíasa

Le stat sostëgn families jones

Porvia dla situaziun economica él tres plü rî por përs jogn da tó sö n imprëst pro na banca por cumprè na cíasa. Por ti jì adincuntra a chësc problem à le stat metü sö dl 2010 n fonds che ti garantësc ales banches na cuota dla soma dl imprëst: a chësta moda vëgnel alzè la credibilitè de përs jogn. Na majera credibilitè influenzëia i fic dl imprëst y arbassa a chësta moda i cosc dl imprëst. Baldi fej dainré (feter mai) les banches referimënt a chësc fonds, y porchël él feter tres stè te na situaziun dormiënta.

Pro les banches che fej para se tràtera plülere de de mëndres banches, che n'é nia tla provinzia de Balsan. La sóra banca nazionala é la Banca Monte dei Paschi di Siena. Chësta à incé sön süa plata internet n sföi d'informaziun sön i imprësc cun de bones condiziuns (situaziun setëmber dl 2014). Por ejëmpl é le fit anual efetif por n te' imprëst por la cíasa de 100.000 euro cun na dorada de 10 agn y n fit variabl dl 1,9% y é insciö cotan plü bas co zënza.

De plü informaziuns é da ciafè sön: www.verbraucherzentrale.it.

Arbassè i cosc dl ciarburant? Insciö plülere no ...

Dan da püch rodâl n jorantin dla Bank of Fuel cun na proposta che parô tl pröm bindebò interessanta: cumprè na cherta dl ciarburant („Carta Carburante“) cun n cer valur y podëi paié imparà pro dotes les fossenares dla Talia. Implü conzedô la Bank of Fuel reduziuns di prisc cina al 40 %. Chël ô di che an cumprâ la cherta de basa por 99 EURO y an podô fossenè ciarburant por 140 EUR. Pro le jorantin él incé n formular postal a na moda che an podess atira fà para.

Sce an ti ciara avisa al'oferta dla Bank of Fuel él n stlafun de incongruënzes che salta tl edl y che fej gnì dübi sön la scerieté dl'oferta.

La plata d'informaziun www.zeusnews.it cöi adöm insciö i resultač:

1. Tla Talia é feter le 60% dles cutes sön le benzinn y diesel. Les reduziuns di prisc cina al 40 % impormetüdes ne po la Bank of Fuel porchël nia mantignì tl tëmpe.

2. Pro la Bank of Fuel Italia se tràtera de na picia Srl cun sënta a Savona y n capital de 10.000 EUR, metüda sö de mà de chësc ann.

3. La Bank of Fuel à ma dui assozià, che à tramidui le medemo cognom. Un di dui à bele 80 agn y à le 93 % dles aziuns dla sozieté.

La Zentrala di Consumadus dl Südtirol ti à bele lascè alsavèi dl'oferta dla Bank of Fuel al'autorité de verda. Le resultat dles inrescides dl'autorité de verda n'è nia cíamò dan man.

Consum dl strom dles cíases dl Südtirol s'alza tres indô

La Zentrala di Consumadus dà consëis sön co fà da sparagné strom

Dal 2008 inant à mesanamënter vigni cíasa adorè 16% de strom implü. Chësc àn odü dal'inrescida dl institut provincial de statistica (astatinfo n. 48 – 07/2014). L'adoranza a porsona al ann é jüda da 1.075 kWh (situaziun 2008) a 1.270 kWh (situaziun 2012); chësc à bonamënter da nen fà cun l'adoranza de aparac eletrics sciöche le computer, le stereo, la televijiun.

N valgügn consëis por sparagné strom dala ZCS:

- televijiun, radio, stereo, micro-ona, löm ne dess nia gnì lascià en standby. Chisc aparac dess gnì destodà o cíamò damì destacà fora. Vigni ann sparàgnon a chësta moda 80 euro.
- La mascinn da lavè y da lavè jö ne dess nia jì meses plënes y le program da lavè danfora dess ma gnì tut por patüc dër paz.
- Le assuiadù miù marcé é tëne le quant. Vigni ann sparàgnon 50 euro.

D'atri consëis é da ciafè sön www.verbraucherzentrale.it. Les porsones interessades po s'imprestè fora por na cauziun n aparat, cun chël che al vëgn calcolè l'adoranza dl strom di aparac te cíasa. Dötes les informaziuns é da ciafè tla Zentrala di Consumadus.

Bonus dl'energia nü por che che frabichëia y ressanëia sparagnan energia

Ai 20 d'agost él jü en forza tl Südtirol le bonus d'energia nü por frabiché y ressanè sparagnan energia; cun chësc ài tut y jü n valgügn punc cíamò nia tlers.

La deliberaziun dla junta provinciala (n. 964 di 5 d'agost dl 2014) vëiga danfora pro n ressanamënt energetich de n frabicat n ampliament dla cubatöra dl 20% dla lerch da frabiché che é bele cun altamo 200 m³.

Por che che frabichëia sparagnan energia vëiga la deliberaziun provinciala danfora n ampliament dla cubatöra dal 10 al 20%. La soma dl bonus d'energia depënn dala data dla conzesciun da frabiché y dal standard Cíasa clima. Por fà sö n frabicat Cíasa clima A ciàfon por ej. n bonus dl 15%. Sce le frabicat é indere na Cíasa clima „A-nature“ (chël ô dì che al tëgn cunt de cíamò d'atri aspec tecnich-ambientai) él n bonus dl 20%.

De plü informaziuns é da ciafè sön www.verbraucherzentrale.it/bauen sot „Aktuelles“.

Codejì de desposiziuns nüs por i implanç de scialdamënt y desfridamënt: terminn ai 15 d'otober 2014

I codejì de desposiziuns por i implanç de scialdamënt y desfridamënt nüs é obliënc dai 15 d'otober dl 2014 inant (y nia dal 1. de jügn sciöche al ê gnü preodü). Le prolungiamënt dl terminn ne vel nia ma por le codejel de desposiziuns, mo inçe por düc i protocoli.

Recordesse: le stat vëiga danfora por düc i implanç de scialdamënt, i implanç dal'ega cíalda y i implanç de desfridamënt, che é bele y por i nüs n codejel de desposiziuns. La Zentrala di Consumadus ves informarà sön sciöche ara va inant cun i codejì – por le Südtirol él preodü codejì aposta – sciöche inçe sön les manutenziuns y i controï preodüs tl decret.

L'Argentina va indô ala nia: la Zentrala di Consumadus dl Südtirol scona i titolars di bonds Tango

L'Argentina ne sciafia indô nia da paié. Por tignì fora indô le concurs, à le stat sùdamerican messü detlarè por le secundo iade te 13 agn, che al n'é nia bun da paié sù debic.

Deperpo che i sparagnadus â podü dl 2005 cina dl 2010 fà para pro na aziun de desdebitamënt, ne ciafi chësc iade nia i fic che mancia y al n'é gnanca na garanzia che l'Argentina paies zoruch le capital che é bele ségn dër svaluté, canche les ghiranzes tomarà dl 2033 resp. dl 2038.

Al ne romagn nia plü tēmp por le sparagnadù da sperè che al ciafes zoruch sù sparagns dal'Argentina. La sóra soluziun é da pluré cuntra les banche che à tut sò chisc titui tl portfolio de sù tliënc. Na rajun deplü por jì cuntra les banche nazionali é la prescriziun dl'aziun legala (ai 14 de jenà dl 2015, diesc agn do la pröma mosöra de desdebitamënt dl 2005). Düc i titolars di bonds Tango dess architè tres lëtra racomanada cun avis de racoiüda la prescriziun. Porvia dl prolungiamënt dl paiamënt dl'Argentina, ti mët la Zentrala di Consumadus a desposiziun ai sparagnadus atocà na consulēza legala. L'iscriziun por la consulēza po gnì fata cherdan sò chësc numer 0471 975597.